

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 3. 12. 2015

Číslo: Ročník 25 (2015), Číslo 4

Sekce: U nás to nejde

Název článku: Bez metodiky to nejde

Autor: Rozhovor s Danou Michlovou, metodičkou Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně, vedla Alena Pospíšilová, knihovnice Knihovny Antonína Bocha Libošovice.

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20150408>

Bez metodiky to nejde

Rozhovor s Danou Michlovou, metodičkou Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně, vedla Alena Pospíšilová, knihovnice Knihovny Antonína Bocha Libošovice.

Jak jistě víte, na začátku roku jsme se pro čtenáře zpravodaje U nás rozhodli zavést novou rubriku, kterou jsme nazvali U nás to nejde. Často totiž píšeme o knihovnách, kterým se celkem daří, pořádají různé zajímavé akce, zapojují se do celostátních aktivit a projektů či mají podporu svého zřizovatele... Rubrikou jsme chtěli podpořit knihovny, kde vše nejde „jako na drátkách“ a ukázat jim možnosti řešení jejich problémů. Začali jsme tématem čtenářů, fondy a výpůjčky, v dalším čísle jsme se přesunuli k akcím a aktivitám knihoven pro veřejnost. Jelikož jsme si nedali vůbec jednoduchý úkol, snažili jsme se ptát knihovníků malých obecních knihoven, jaký je jejich názor na danou věc.

Rubriku posledního čísla tohoto roku věnujeme podmínkám pro práci knihovny. Jelikož se jedná o velmi širokou oblast, na kterou má vliv řada faktorů, jako jsou zřizovatel, knihovník či financování, rozhodli jsme se v tomto případě oslovit prostřednictvím knihovnice z malé knihovny metodičku Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně a ukázat vám tak trochu pohled z druhé strany. V následujícím rozhovoru se díky bohatým zkušenostem paní Dany Michlové (jedna z Knihovnic Královéhradeckého kraje roku 2015) máte možnost dozvědět mnohé o historii i současnosti systému regionálních funkcí na Jičínsku, seznámíte se se starostmi i radostmi práce metodičky. Především se ale přesvědčíte, že pro činnost a práci vaší knihovny je spolupráce s metodičkami velmi důležitá. Finanční možnosti knihoven jsou omezené, a tak, jak zní název jednoho známého české filmu, „musíme si pomáhat“.

AP: Téměř čtyřicet let se jako kolegyně známe a spolupracujeme. Z toho skoro pětadvacet let zastáváš funkci metodičky. Nejdříve jsi jezdila za mnou do Sobotky. Vzpomínám na tvoji pomoc při revizi knihovního fondu, kterou jsme podle lístkových revizních katalogů dělaly nejméně 14 dní. Tehdy plnila sobotecká knihovna střediskovou funkci, měla jsem na starosti 16 okolních knihoven. Znáám proto práci metodičky z vlastní praxe. Po odchodu do důchodu jsem s kamarádkou převzala do péče vesnickou knihovnu v Libošovicích. Znovu jsme se spolu profesně sešly. Prostřednictvím metodického oddělení využíváme služeb, které nám knihovna pověřená regionálními funkcemi nabízí. Uvědomuji si, jak se s dynamickým rozvojem knihoven tvoje pracovní náplň metodičky postupně hodně změnila. Vezměme to ale od začátku. Prosím tě o stručné knihovnické curriculum vitae.

DM: Po maturitě na gymnáziu jsem dva roky dojížděla do knihovny v Nové Pace, kde jsem pracovala v oddělení pro dospělé čtenáře pod vedením Lidmily Grundmanové, nyní Košťálové. To byla má úžasná kolegyně a učitelka. Na podzim v roce 1976 jsem nastoupila do jičínské knihovny a dělala, co bylo potřeba. Půjčování v oddělení pro dospělé i na pobočce, zpracování fondu, lekce knihovnictví i informační vědy apod. Zkrátka jsem prošla vším. V roce 1981 po mateřské dovolené jsem se vrátila. Knihovně v té době chyběl okresní metodik a ředitelka knihovny rozhodla, že tuto funkci budu vykonávat já. Kolegyně odešla již před mým nástupem, nebyl nikdo, kdo by mně předal zkušenosti. V této době byl v našem okrese střediskový systém. Metodický obvod Okresní knihovny Jičín byl menší, než je tomu dnes. Většina knihoven s profesionálními knihovnicemi budovala vlastní výměnný fond a sama zajišťovala metodické služby ve svém nejbližším okolí. Já jsem pomáhala u revizí fondů, s celoroční statistikou, odbornou i lidskou radou. Na pravidelných poradách jsme si v okresní knihovně vyměňovaly zkušenosti.

AP: Po roce 1989 se situace radikálně změnila. Profesionální knihovny, které do té doby spadaly personálně a

metodicky pod křídla Okresní knihovny v Jičíně, převzala do své správy jednotlivá města. Leckde byla tato změna hodně bolestivá. Menší města měla dosud v rozpočtu pouze náklady na provoz knihovny, nákup knih a časopisů. Najednou přibýly i platy, které sice nebyly nikdy vysoké, přesto bylo v mnoha případech těžké uhájit samostatné místo knihovnice. Většinou jsme dostaly do svých pracovních úvazků i další úkoly a povinnosti. Např. v Sobotce jsme s kolegyní Lenkou Dědečkovou převzaly k běžné knihovnické práci vydávání Zpravodaje Šrámkovy Sobotky, péči o Šrámkův dům včetně provádění v Muzeu Fráni Šrámka, nakonec i tradiční festival Šrámkovu Sobotku. Zrušením střediskového systému nám ubyla pouze metodika.

DM: Ano, máš pravdu. Dle statistiky bylo v roce 1990 v okrese 143 knihoven /okresní knihovna, 13 knihoven s profesionálním knihovníkem a 129 místních knihoven/. V roce 1998 byl zrušen střediskový systém a „můj“ metodický obvod se rozrostl na více než 100 knihoven. Poznala jsem nová místa našeho okresu, nové dobrovolné knihovnice a knihovníky, nové starostky a starosty. V roce 2002 další velká změna: začal platit nový knihovní zákon. Knihovny, které chtěly poskytovat knihovnické služby, se musely zaregistrovat na MK ČR. Zákon stanovil povinnost zavést do každé knihovny veřejně přístupný internet. To bylo velké síto, které zredukovalo početní stav knihoven na 61 životaschopných. Rušení malých knihoven, které neměly vhodné umístění a nevykazovaly téměř žádnou činnost, nebylo vůbec jednoduché. Předcházela mu někdy až nepříjemná jednání plná emocí. S obecními úřady bylo nutné sepsat smlouvy o spolupráci. Knihovníkům zase pomoci s vypracováním grantů na získání výpočetní techniky. Byla to náročná etapa, ale výsledné dílo stálo za to.

AP: Vzpomínám, jak v době mého dvanáctiletého působení v jičínské knihovně bylo možné velkoryse nakupovat do výměnného fondu. Zato o novinky do fondu jičínské knihovny jsme téměř „bojovali“. I to se ovšem změnilo. V současné době je vedení města Jičína knihovně příznivě nakloněno, a tak je možné plynule a v dostatečném počtu nové knihy nakupovat.

DM: Ano, doba, kdy jsme získávali dostatečnou částku na nákup knih do výměnného fondu z kraje prostřednictvím SVK Hradec Králové, minula. V roce 2013 došlo ke snížení částky na regionální funkce. Na nákup knih do výměnného fondu je nutný příspěvek od obcí. Opět bylo třeba projednat se starosty a zastupiteli nutnost finanční podpory. Naštěstí se nám to povedlo, všechny obecní úřady mají zájem činnost knihoven zachovat a přispěly. Naše dlouhodobá spolupráce a rovněž obětavá práce venkovských knihovnic a knihovníků je i tímto vstřícným přístupem ze strany obcí oceňována.

AP: Bez možnosti získávat nové, ale i starší knihy z výměnného fondu by malá knihovna přestala být za krátkou chvíli pro čtenáře přitažlivá. Kmenový fond je většinou sice dobrý, ale všichni víme, že většina čtenářů „jde po novinkách“. I kdyby to byla jen nová vydání starších knih. O to víc si vážíme vstřícné a přátelské spolupráce s jičínskou knihovnou. Snadná komunikace prostřednictvím internetu umožňuje nám i čtenářům jednoduchý přístup do katalogu knihovny v Jičíně. Plně využíváme i meziknihovní výpůjční službu v případě, že jičínská knihovna požadovaný titul nemá.

DM: Opravdu se snažíme vycházet našim knihovnám, knihovnicím i knihovníkům maximálně vstřícně. Co nejrychleji vyřizovat jejich požadavky nejen na knihy, ale plnit i další přání. Pravidelně připravujeme vzdělávací akce, exkurze a zájezdy po vzorových knihovnách pro inspiraci. S potěšením je také zveme jednou ročně na aktiv knihovníků. Letos se sejdeme v jičínské knihovně 19. listopadu. Vedle odborného programu nás čeká i setkání s oblíbeným hercem Stanislavem Zindulkou.

AP: Ačkoliv znám předem odpověď, dovoluji si zeptat se, co tě na práci metodičky nejvíc baví?

DM: Pestrá práce s lidmi. Každý den je jiný. Těší mě, když se povede k práci v knihovně získat šikovnou knihovnici nebo knihovníka. Nadchnout starosty k podpoře knihovny, k rekonstrukci, k přestěhování do lepších prostor, k vybudování úplně nové knihovny. Někdy přijde s iniciativou zřídít v obci knihovnu i sám budoucí knihovník. Stalo se nám to v nedaleké vesnici Brada–Rybníček. Šikovný manželé se na důchod přistěhovali z Prahy na chalupu. Získali starostu pro myšlenku vybudovat v podkroví obecního úřadu knihovnu, kterou vybavili svými vlastními knihami. Nápad byl realizován, metodicky jsme pomohli, dodali výměnné soubory a knihovna pod vedením RNDr. Věry Černé vykazuje skvělé výsledky.

AP: Dlouholetá spolupráce postupně přerůstá v mnoha případech v hezká přátelství.

DM: Je tomu tak. Za knihovnicemi a knihovníky jezdím jako za blízkými lidmi, za přáteli, jsou mojí druhou velkou rodinou. Mám radost, že stejný pocit mám i z jejich reakcí. V letošním roce se pokusíme zavést novou tradici, každoročně ocenit nejlepší knihovnu na Jičínsku. Na slavnostním aktivu v listopadu se knihovnou roku stane

Lidová knihovna Mlázovice. Tamní knihovnice Blanka Johnová tam působí od roku 1977. Má trvale dobré výsledky. Uznání a poděkování si plně zaslouží.

AP: Naše knihovnické rozprávění bych ráda uzavřela osobním přáním tobě. Milá Dano, přeji ti hlavně pevné zdraví a děkuji za dlouhá léta společného radostného „knihovničeni“. Určitě i ty nejen „svým ovečkám“ něco vzkážeš.

DM: Děkuji vám všem, že s takovou láskou pečujete o své knihovny a čtenáře. Přeji vám pevné zdraví a moc se těším na pokračování naší další spolupráce.

Kontakt na autorky: michlova@knihovna.jicin.cz, trizuby@seznam.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz